Inspectoratul [illegible] Județean Bistrița-Năsăud
Loco. Feliș - Localitate -
Data: 06.03.1978, ora 13³⁰
NOTA INFORMATIVA:
Privește: La nuc. Foc 4 tm

Strict secret
Nr. 00—100
Ex. unic

Sursa informează:

Referitor la spectacolul pregătit de elevii claselor IX - XII de la Liceul "Andrei Mureșanu" în cadrul festivalului "Cîntarea României", semnalez următoarele:

Anterior, pentru a evita dezordinea din punct de vedere organizatoric și execuția pe terenul educației, toate cadrele didactice au fost atenționate, asupra faptului ca spectacolul se va desfășura sub genericul "Cîntare României" și că trebuie să asigure din timp cea ce pregătesc cu elevii lor pentru a se putea aprecia valoarea educațională și artistică a manifestărilor.

Apropiindu-se data spectacolului repetițiile au fost urmărite mai îndeaproape pentru a se face corecturile și finisările necesare de către cadrele responsabile împreună cu instructorii formațiilor.

În privința dansurilor populare, a fost prevăzut un montaj de trei dansuri românești și un dans maghiar care să simbolizeze prietenia tuturor cetățenilor români indiferent de naționalitate în cadrul vieții și culturii românești. În cadrul montajului, elevii clasei a X-a B de la secția maghiară (diriginta, profesoara Horvath Paraschiva), după ce au fi executat dansul maghiar, trebuiau să facă schimb de partener cu dansatorii secției românești și să danseze împreună cîteva figuri de dans românesc, iar în finalul numărului, trebuiau să apară în scenă împreună.

În seara zilei de 2 III, i s-a dat indicație instructorului dansatorilor români instruiți de către elevi. Rînduiala din clasa XII A și care răscundea de întreg montajul, să facă, o corectură cerută

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

de valoarea simbolică a montajului
și anume ca partea care urma
după schimbul de parteneri, să cuprindă
numai figuri de dans românesc pentru
a reflecta ideea că prietenia națională
este consolidată de colaborarea
realizatea românească.

În seara zilei de 3 III, Sursa a
constatat că, asistând la această repetiție de
ansamblare a reușit de la sfârșitul
Kincses Gheorghe a constatat că elevul
îl agasează pe instructorul de dans.
Acesta dansează cu întrebarea „De ce nu
muzica mai repede?” partea următoare, pe
muzica mai lentă.

Dorind să evite perturbarea repetiției
precum și o discuție prea explicită,
Sursa l-a chemat la ordine pe elev
și i-a atras atenția diriginței.
Horvath Paraschiva, asupra indisciplinei
elevului, după care un alt elev
s-a prezentat la instructor cu aceeași
întrebare.

Observând că elevul Kincses continua
să comunice printre colegii maghiari
și încercând să abordeze cu orice
preț subiectul ca Sursa, i-am
explicat ideea montajului precum
și faptul că toți suntem cetățeni
români, și ne-au trebui să ne
revoltă propunerea de a dansa câteva
figuri de dans românesc după care
Ei s-a explicat tuturor elevilor
prezenței importanța ultimelor repetiții
în reușita unui spectacol și s-a făcut
apel la spiritul lor de camaraderie
pe care trebuiau să-l insufle și
publicului cu ocazia spectacolului.

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

Sîmbătă, 4 III, în seara mare au fost convocați toți profesorii care răspund de spectacol din partea conducerii liceului sau instruiesc formații pentru a pune la punct ultimele probleme legate de afumbalarea spectacolului.

Cu această ocazie, profesoara Săndulă Cristina, a cerut să fie introduse în program două eleve din clasa IX B pentru o melodie la care este dirigintă, deși programul era deja stabilit, și fiindcă au fost incluși toți participanții care se anunțaseră conform indicațiilor date cu mult timp înainte.

(Sursa nu a fost în măsură să precizeze dacă demersul i-a fost făcut din proprie inițiativă sau sugerat de soții Horvath.)

Elevele menționate, Szabo Ana și Kovacs Ella, au fost cuprinse în programul repetiției generale cu public de seară, care a avut loc în după-amiaza de 5 III, la Casa de Cultură, cu rezerva de a renunța la numărul lor în cazul în care nu este bine pregătit.

(Duminică, 5 III, cînd trebuia să aibă loc spectacolul) Constatîndu-se că elevele nu s-au pregătit cu acompaniament, au fost anunțate că totuși au fost cuprinse cu o melodie din cele două pregătite, dîndu-li-se să sfătuiască să-și găsească în grabă acompaniament pentru melodie, pentru că nu ar fi avut timp de a repeta două melodii pînă la intrarea în scenă.

După cele menționate, Sursa a fost abordată pe un ostil de profesoara Săndulă Cristina care a susținut că nu știa că trebuia să anunțe din

timp participarea la serbare (și în cazul acesta ar fi fost ajutată să rezolve problema acompaniamentului) și nici că solistele trebuiau să cânte cu acompaniament.

Sursa i-a explicat situația după care a urmat incidentul incident.

Dute timp elevele au făcut apel la acordeonistul care acompania dansul maghiar (de fapt două piese unite sub singur titlu, deși ar fi fost admise în program) și încercau să se acomodeze împreună.

La puțin timp după discuția cu prof. Săndulță-Cristina, în culise a apărut prof. Horvath Pall (recent sosit la sediul de la filmările făcute de televiziune pentru emisiunea în limba maghiară) și pe un ton foarte agresiv și vădit a întrebat cine a interzis elevelor să cânte melodia "Unirea", întrucât asta a fost informat de către conducerea școlii. Săndulță-Cristina, și plăcea "Unirea" (sfidător.)

Întrucât în culise erau elevi (de ambele naționalități), pentru a evita deformarea educației elevilor prezenți, Sursa l-a luat de-oparte pe prof. Horvath Pall și i-a explicat că a fost greșit informat și că se angajează în mod privit în interpretare care privește problema națională a acestui fapt, cu privire la inconvenientul ce constă în limba în care se cântă și în modul de introducere a lui în program. Ca dovadă, plăcă acordeonistul garantează că poate acompania melodii, atunci elevele sunt admise fără rezerve, în program fără rezerve.

C.N.S.A.S.
DIRECȚIA ARHIVĂ CENTRALĂ

Sursa a fost entuziasmată atît de ieșirea violentă a prof. Horvath Pall cît și de atitudinea lov. Tănăsuță Cristina, care l-a înțeles în eroare, prezentînd tendențios faptele.

Cu ocazia programului, Sursa a remarcat următoarele:

— Slaba prezență a profesorilor și părinților maghiari, care deobicei veneau în număr mare, rarefierea lor punînd în pericol buna desfășurare a spectacolului.

— Alegerea unor piese (deși toate cele anunțate au fost suprimate cu excepția elevului Klémes) care a dat de furcă atît elevilor cît și profesorilor de limba română.

— Apariția la pian, în timpul interpretării, a unui steag al R. P. Ungare, pe fundal alb, cu fîșii roșii și verzi, fapt care poate fi considerat ca o provocare.

— Prezența în sală a profesorului de limba română Horvath, semnalat prin atitudinea sa ostilă.

— Absența Sursei este remarcată de către prof. Horvath Pall.

— Aparițiile la repetiția generală din 4 III, a prof. Bihary Francisc, într-o stare avansată de ebrietate, precum și modul în care a început să prezinte elevii, au stîrnit indignarea tuturor celor prezenți.

— Prof. Horvath Pall care, în mod deosebit, a început să prezinte în mod răsunător toate numerele de elevi români, secondîndu-l în mod brutal fiecare număr, a fost scos din sală de către prof. Bihary Francisc, care a venit la ora de începere a repetiției generale, deși era în stare evidentă de ebrietate.

Este posibil ca înainte de a merge spre casă, să fi trecut mai întîi la repetiție.

Sursa a remarcat, de asemenea, faptul că prof. Bihary Francisc a venit la repetiția generală în stare de ebrietate evidentă.

Sursa a fost entuziasmată atît de ieșirea violentă a prof. Horvath Pall cît și de atitudinea lov. Tănăsuță Cristina, care l-a înțeles în eroare, prezentînd tendențios faptele.

Cu ocazia programului, Sursa a remarcat următoarele:

— Slaba prezență a profesorilor și părinților maghiari, care deobicei veneau în număr mare, rarefierea lor punînd în pericol buna desfășurare a spectacolului.

— Alegerea unor piese (deși toate cele anunțate au fost suprimate cu excepția elevului Klémes) care a dat de furcă atît elevilor cît și profesorilor de limba română.

— Aparițiile la pian, în timpul interpretării, a unui steag al R. P. Ungare, pe fundal alb, cu fîșii roșii și verzi, fapt care poate fi considerat ca o provocare.

— Prezența în sală a profesorului de limba română Horvath, semnalat prin atitudinea sa ostilă.

— Absența Sursei este remarcată de către prof. Horvath Pall.

— Aparițiile la repetiția generală din 4 III, a prof. Bihary Francisc, într-o stare avansată de ebrietate, precum și modul în care a început să prezinte elevii, au stîrnit indignarea tuturor celor prezenți.

— Prof. Horvath Pall care, în mod deosebit, a început să prezinte în mod răsunător toate numerele de elevi români, secondîndu-l în mod brutal fiecare număr, a fost scos din sală de către prof. Bihary Francisc, care a venit la ora de începere a repetiției generale, deși era în stare evidentă de ebrietate.

Este posibil ca înainte de a merge spre casă, să fi trecut mai întîi la repetiție.

Sursa a remarcat, de asemenea, faptul că prof. Bihary Francisc a venit la repetiția generală în stare de ebrietate evidentă.

Horvath, deși nu avea nici o atribuție în cadrul manifestării.

Sursa considera în concluzie, să se remarce, la profesorii de la secția maghiară, o agravare a tendințelor naționaliste, care iau forme mai multe sau mai puțin deschise. Și Considera că și elevii maghiari, sub influența profesorilor lor, dau dovadă, de o mare stare de spirit, turbure dar în mod sigur, mărcată de ostilitate.

Felix.

6 III 1978

Ll.O. Materialul furnizat în loc sonerii, se referă la unele aspecte privind reflexia programului artistic în cadrul festivalului Cântarea României la Lr. a D. Muzeului țăranului român și la o serie de elemente naționaliste-sovine din acest sector. Sarcini - Să se întreprindă în continuare un efort de aspecte, ca prin forme cât mai subtile pentru a nu cădea în interesul forțe de dușmănie ca și Kolnai "sau Ștroi".

Măsuri - Completarea rețelei de colaboratori din cercul nostru în conducerea ansamblului și punerea Rucăr Gh. Sînziana inf. din Lyceul Mr. Rue sub control. Vădirea și identificarea mai amplă a elementelor naționaliste. Ocupi a noi colaboratori la Mr. Rue.

Dan! sînt de acord ca pe viitor să fie inițiată de regulă

Ll. Muș Alexandrescu

— Ce măsuri preconizați împotriva celor 2 elevi sancționați cu mustrare?

— Ce măsuri ne-ați luat împotriva profesorilor Horvath, Bihary, Sănătatea cititorului?

— Org. de partid nu ne-a semnalat?

Poez. propr.: Ieremia 17.03.78